

rolurilor, așteptărilor de rol, percepțiilor partenerilor asupra relației, etc.

În privința estimărilor și prognozelor asupra evoluției relațiilor de cuplu, autorii consideră că “viitorul ne va aduce o pluralitate de configurații adaptative, variante restructurate ale familiei nucleare” (p.378).

Raluca Popescu

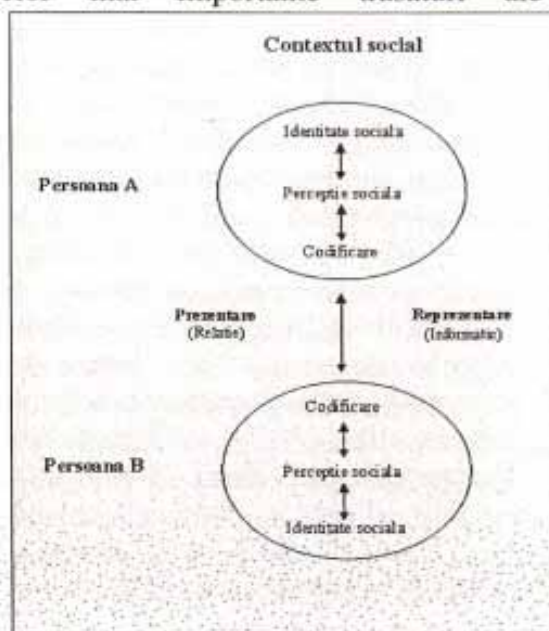
Peter Hartley

Interpersonal Communication
London, Routledge, (1999)

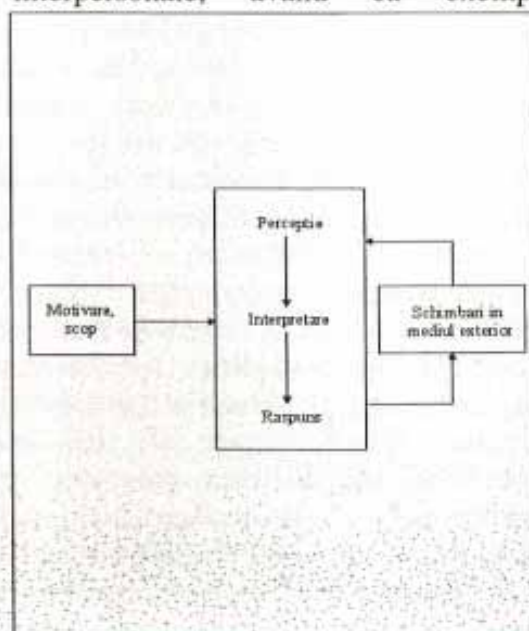
Lucrarea lui Peter Hartley, “*Interpersonal communication*”, reprezintă o introducere importantă în comunicarea interpersonală. Autorul afirmă că este vorba de un “text introductiv”. Personal, consider că ni se oferă un manual necesar celor ce vor să cunoască problematica complexă a comunicării interpersonale. Pornind de la ideea de a explica “caracteristicile speciale sau distincte ale comunicării interpersonale” (p. 2), identificarea părților componente ale acesteia (precum și conexiunile dintre ele) ori explicarea celor mai importante trăsături ale

nivelelor de comunicare folosite între persoane, autorul va evidenția în final, și va pune în contrast caracteristicile comunicării interpersonale cu alte forme de comunicare. Potrivit autorului, situațiile prezentate mai sus reflectă în mod direct “situațiile noastre zilnice”.

Cartea este împărțită în patru secțiuni, fiecare dintre acestea tratând anumite aspecte ale comunicării interpersonale. De pildă, prima secțiune, începe prin definirea acestui proces. Comunicarea interpersonală este “comunicarea dintre un individ și un altul”, precum și “comunicarea față în față” (p. 20). Peter Hartley menționează că ambele definiții ale comunicării reflectă aspecte personale ale individului, precum și rolurile indivizilor în societate sau modul în care aceștia interacționează. Pentru înțelegerea comunicării interpersonale cercetătorii au adoptat următoarele formulări sau alternative: pe de-o parte, de a indica un model al dezvoltării interpersonale (de a identifica componentele acestui proces. Și aici subliniez modelul propus de Peter Hartley), iar pe de alta parte, de a identifica comportamentele asociate comunicării interpersonale (definirea “aptitudinilor” comunicării interpersonale, având ca exemplu,

Modelul comunicării interpersonale al lui Hartley (p.33)

Modelul dependențelor sociale al lui Argyle (p.44)

modelul lui Michael Argyle (1970)).

În cea de-a doua secțiune, autorul aduce în prim plan componentele comunicării interpersonale: contextul social, percepția socială, identitatea socială a individului precum și codurile și limbajele folosite. Contextul social presupune environment-ul fizic și social dar și structura socială (norme sociale, reguli și relații sociale). Dacă în privința ultimelor două concepte înțelegerea lor nu necesită un efort foarte mare, în ce-l privește pe primul autorul se simte obligat să-l explice cât mai clar pentru a nu se crea vreo confuzie: environment-ul fizic "...este însumarea obiectelor fizice și a factorilor care ne înconjoară, cum ar fi forma și mărimea camerei, culoarea, luminozitatea, căldura etc.. Toate acestea ne pot influența comportamentul în așa fel încât putem nici să nu ne dăm seama" (p. 81). Cea de-a treia secțiune vizează într-un fel aparte, problema ego-ului, a felului în care bărbații și femeile comunică precum și comunicarea afirmativă (assertive communication). De știut este faptul că, mai ales în funcție de situație, atât bărbații cât și femeile discută și abordează diferite probleme legate de viața socială, privată sau profesională într-un mod aparte.

În privința ego-ului și al stărilor sale, experimentele și diferitele analize au iscat controverse de fiecare dată. Astfel noțiunea de ego este un concept mai mult decât fundamental în psihanaliza tradițională. Freud accentua ideea că, ego-ul este o parte ce se află în deplină legătură cu realitatea externă. S-a referit la acest lucru, spune autorul, când a dezvoltat teoria structurii personalității umane dar, folosindu-l cu sens abstract. Mai tarziu însă, cercetătorii psihanalitici printre care și Eric Berne, au luat în calcul faptul că poate fi folosit în studierea experienței umane. Potrivit lui Berne, spune Hartley, stările ego-ului pot fi cercetate din interior. "Altfel spus poți

fi conștient de propriul tău *ego state*". Dar ce este acesta ? Berne îl definește ca fiind "consecvența 'pattern-ului' sentimentului și experienței, direct asociată unei corespunzătoare consecvențe a pattern-ului comportamental" (p.167).

Cu alte cuvinte, în momentul în care avem o anumită stare, ne simțim într-un anume fel, acționăm în consecință. Tot el, identifică trei stări ale ego-ului (*ego states*): prima, este numită *starea ego-ului parental* sau de parinte (*Parent ego state*). Această stare este caracterizată prin faptul că tu ca individ "adopti sentimente și comportamente pe care le-au avut părinții tăi când te-au crescut". Cea de a doua, este *starea ego-ului de adult* (*Adult ego state*). Într-o astfel de stare, persoana în cauză simte și se comportă într-o manieră logică și rațională fiind gata să facă față oricărui lucru care s-ar putea întâmpla în jurul său. În fine, cea de-a treia, este *starea ego-ului de copil* (*Child ego state*). În cazul acesta, poți să simți și să te porți într-un mod aparte, ca un copil, implicându-te foarte mult emoțional, momentele putând fi descrise ca "urme" ale copilului din tine.

Comunicarea afirmativă (*assertive communication*) este la fel de importantă în viața de zi cu zi. Aceasta "implică susținerea drepturilor personale și exprimarea sentimentelor și credințelor într-un mod direct, onest și care respectă drepturile altor oameni" (p. 195). Prin această definiție potrivit lui Peter Hartley, înțelegem:

- "recunoașterea că ai drepturi care ar trebui să fie respectate de alții;
- recunoașterea că aceste drepturi includ faptul că trebuie să ai voie să-ți exprimi liber sentimentele și nevoile;
- comunicarea onestă, directă și deschisă;
- exprimarea respectului mutual pentru alți oameni și drepturile lor" (p.195).

In cea din urmă parte, autorul discută comunicarea dintre grupuri, diferite tipuri de grupuri (familia, grupurile de prieteni, de lucru, de serviciu etc.) dar și caracteristici ale acestora (interacțiune, percepție, norme, roluri, relații emoționale, scopuri), ca în final, să evidențieze faptul că, comunicarea mijlocită de computer poate fi considerată o nouă formă a comunicării interpersonale. Prin urmare, ce putem

spune despre comunicarea interpersonală? Aceasta contribuie spectaculos la socializarea noastră ca oameni, ca indivizi ai societății. Așadar, păstrând linia autorului, nu pot să nu închei asemeni lui : “Sper că v-am îndemnat să vă explorați comunicarea interpersonală cu o perspectivă mai critică și mai sensibilă” pentru că ea subliniază caracterul nostru și mijlocește integrarea noastră în societate.

Octavian Rujoiu